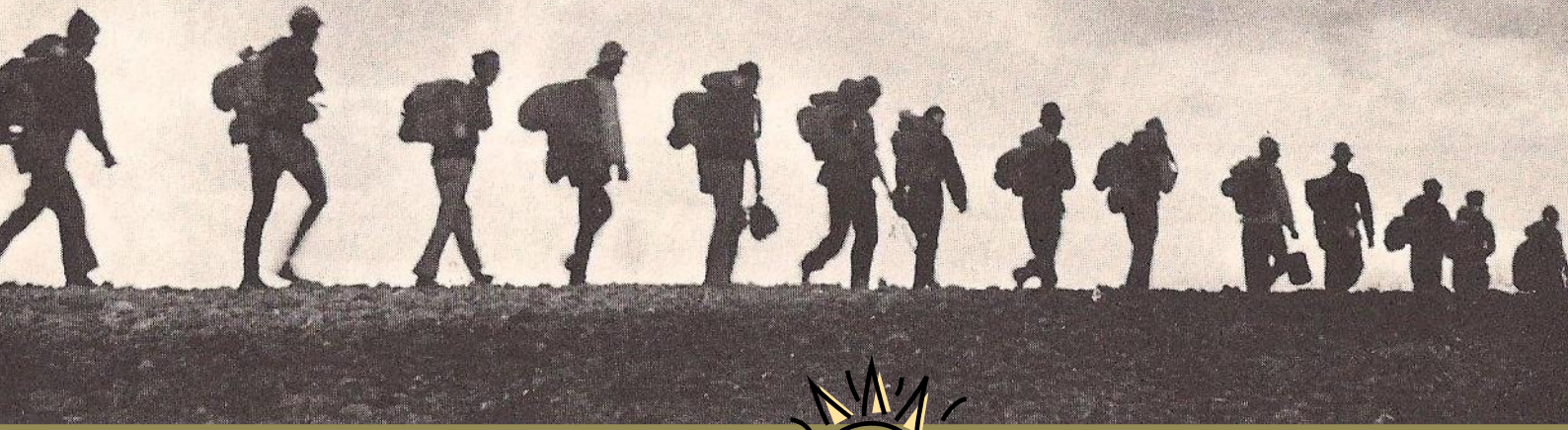

היוק לפני

היה קיץ וחם גק בשנת 1948.

בארץ הפוגה, אבל לפני הלוחמים עמדו עוד חודשים ארוכים של לחימה... מתחילים לעכל את שעבר: הרוגים, פצועים בבתי חולים, ניצחונות וגם כישלונות. חלק מהלוחמים נשארו לשמור במוצבים ואחרים לקחו חופש למספר ימים בעיר תל-אביב לנשום את החיים הנורמאליים...

בעלון הפלמ"ח מס' 68 שיצא ב- 30.7.1948 נכתב:

"עייפיים חזרו חי ראשי, עייפיים עד מוות. לכאורה היית מתבונן בהם- וכבר אתה סבור: אילו הוטלה על אלה משימת מלחמה משך יום נוסף, הם כורעים תחתם לבלי קום ואינם מזיזים יד ורגל. ואל יהי הדבר קל בעיניך: תשעה ימים ותשעה לילות, יום רודף את לילו ולילה רודף את יומו, ואין הם פושטים בגדיהם ואין הם חוטפים תנומה כהלכה ואין אוזניהם חדלות רגע לשמוע את רעש התותחים ומטח הכדורים ואין רגליהם חדלות מנוע אנה ושוב. אך נסה נא, אם תעיז לשאול אחד מהחברים: ומה הייתם עושים אילו לא נפסקו הקרבות ואילו הייתם צריכים להמשיך לרדוף את האויב הלאה? יבית בך כלא מבין מה אתה שח. ויפטר בתמיהה: "מה פירוש מה היינו עושים? היינו ממשיכים להרביץ בו. הלוואי וניתן לנו להמשיך - עד שכס היינו מגיעים ועוד איר!" וכשאתה תולה בו את עינך, ומצביע על אפיסות הכוח המשוועת מכל אבריו, מבין אתה: כל זמן שאנו תוקפים - מסתבר, אין גבול לכוחותינו ולסבילותו של אחד משלנו. אך ברגע שאמרו לנו לעלות על המכוניות כדי לחזור לבסיס ולהניח את השמירה על המשלטים בידי אחרים - לא יכולנו לזוז מרחק של 50 מטר בלבד..."

בין מכתביה של **תמר אבידר-אטינגר**, מצאנו את מכתבה מיולי 1948 המתאר משהו מנקודת מבטה של פלמחניקית צעירה, בימים אלו במחנה סרפנד (כיום מחנה צריפין):

22.7.48

י"ר,

... שמעתי כי אתם באתם אל הצבא. ואכן, בלילה שלפניכם אני עומד לידים ויש פה חממה אורגנית: מרחצים זכריים, נולכים עם הנשים, ארטיקים, ארטיקים ש פה גורמים מהבניה שלנו: קולנוע, נגמטון נקמתי, אורקו צבאי, אמנים. מיליון שני אחרים באתם נאכלו אני מסביר עם הנאמן ולא כבולו אפילו רבול בצבא. אני באו ונולד, באו ונולד. אצבז שאלו ש פצוצים די רבים זכרי הנולדים, בערך 22 אינסון וברא איטלינסקי (כיום תל השומר) מדי פעם אני מצליחה אפילו איצו נהג שסימ אלו אביר חוליס אביר הנולדים הנולד, שם כבר מכירים אלו עם הפצוצים שאינם מן העצבז שלנו. עשיתי אי מנהל אצבז או כל פצוצ אפצבז אצבז, לאינם מאירים אצבזים כמו שצו השל אונס, נהגננינו נגא. משהו בנהגנו שאלו נהגנו נהגנו אפילו ארצית סעז, אבז אני מאונג. קצית סעז חייב אפסוך לא כך בנהגים אלא עם בנהגים ובנהגים. אני לא מסולח אכך...

תוכן עניינים

היוק לפני

הידעת?

משולחנו

תמונת החודש

היוס לפני

...חלף מן העברנו כבר הלאו למצור מן העצמא והיום יבואו כל השאר. העטם מכלולן לערוך פג מסיעה
 גדולה לכל העצום לעצום הניצחונות והכיבושים שהיו לעצום במצב "צני". לעצום העסיעה העטם
 כבר עומד על ראש: העטם 100 עולה סארט, בקבוקי גסס ועוד נחמן עצום טאבים. העטם
 אג אוקר העצום ויניו שחם ובלען אצם עצום. עצם שערך אג עצם העטם נולד נולד העטם
 שאלו. אנשים שחייג אים בער העטם עצם אג מלים עצום בלועגיה, פשט פחם אנוער בעג. העטם
 העטם של צי, שחמז היינו יוצאים בשאינו, נכנס בעצם מרשים כשר עם גום הךר עצם אנוער
 אבטמים לעברנו. והעקל שול, ער שחוצא אלו שחם מלוך רעאיים אלא כל חיים... היינו בלוינו
 בעתא יצחק ונצחנו אי שילר אני לא מסולל אלא אלוויל. כה קשו הינו שח.

מחר

(מחקר הספר: קשוער הינו כלב - מחר אביר אטינער)

החבריה אולמים גליציה בגל אטיב. במחנה: צין חולמי, יענקלע גוטמן, אברהם ברקמן ואחרים (שעצמם לא
 ציפו) מרעצום העטם של חטיבת יפתח (מחקר "אוצר העטם").

תוכן עניינים

היוס לפני

הידעת?

משולחנו

תמונת החודש

תוכן עניינים

היוס לפני

הידעת?

משולחנו

תמונת החודש

היוס לפני

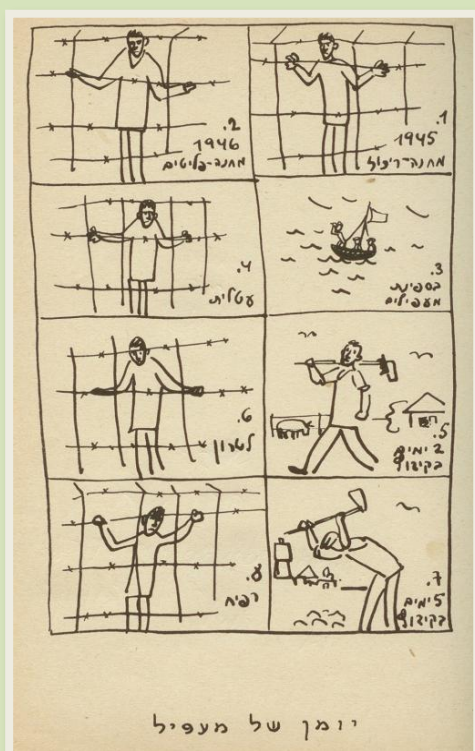
כיבוש לוד התרחש ב-11 ביולי ואיתו הגיעו גם תופעות שליליות:

"ואז באה גם החרפה הזו... חלק מהאנשים שלנו שלחו יד בביזה, במטה החטיבה החלטנו לאסוף את הגדודים לאמור: אל לנו להתלכלך בשלל. יצרנו דעת קהל נגד הבוזים ולדעתנו זה היה העונש הכי כבד שיכלנו להטיל עליהם" (מולה כהן, מח"ט "יפתח").

בעלון הפלמ"ח מיוולי 1948, לאחר כיבוש לוד, התפרסם מכתב העוסק בגזל החתום על ידי ניב (ככל הנראה יוסף בורשטיין קצין ההסברה שזהו כינויו). עצם פרסומו בעלון הפלמ"ח מעיד על ההסתייגות החרפה לתופעה זו:

"ידידי"

משנזדמנתי לפני יומיים שלושה למחנה שאתה שוכן בו, הצבעת בגאווה על מספר חפצים יקרי ערך שנפלו בידך כשלל מלחמה... אותה שעה, לא רציתי להיראות בעיניך כאחד "מגיד" ומטיף מוסר ועל כן לא גליתי לפניך שאין לבי שלם כלל ועיקר לא עם השלל הזה ובוודאי לא עם הגאווה שאתה גא עליה. אלא שמאז ביקורי נפגשתי בעוד כמה מקרים מעין זה ורואה אני חובה לעצמי לשוחח עמך על כך ואל נא תקבל את דברי כהטפת מוסר. רוצה אני שנברר לעצמנו עיקרו של דבר ואף שדברי יהיו אלו חריפים ביותר... קבלם כדברי ידיד החרד - כמוך ודאי לדמותו של צבאנו ולעתידינו... השאלה נוגעת בנו במטרת מלחמתנו שלנו, בדמות צבאנו במה שעלול לחול בנו..."

אוניות מעפילים רבות הגיעו לארץ בעזרת הפלי"ס בחודשים יולי-אוגוסט,

אשר נשאו עימן עולים "בלתי לגאליים" ניצולי שואה. ביניהם: *דלין - האוניה הראשונה לצאת אחרי מלחמת העולם בשנת 1945, אשר נקראה על שם כינויו של אליהו גולומב שנפטר זמן קצר קודם לכן; אוניות המעפילים *יגור, *הנרייטה סאלד, *כתריאל יפה אשר נשלחו לראשונה לקפריסין בשנת 1946; ונוספות אליהן האוניות *בירה, *כ"ג יורדי הסירה, *עמירק שוחט, (על שם עמירק אשר מצא את מותו עם כ"ג יורדי הסירה), *ההגנה, *והחייל העברי אשר הגיעו בקיץ 1946. בשנת 1947 הגיעו הספינות: *שיבת ציון, *חללי גשר א-זיב, *אקסודוס (היא "יצאת אירופה תש"ד").

[אריה נבון](#) פרסם בעיתון "דבר" בתאריך 11.9.46, קריקטורה המתארת את יומן המעפיל והנה היא לפניכם:

היוס לפני

אונת "אקסודוס", יצאה מחופי צרפת ב- 11 ביולי 1947 ועליה 4500 איש, למסע ארוך וקשה המלווה בהד תקשורתי עצום.

בתאריך 25.7.1947, לאחר שהמעפילים הגיעו לחופי צרפת בשלוש אונות גירוש, התפרסמה [כותרת](#) [בעיתון](#) המנציחה את חוסר הוודאות לעתיד של אותם מעפילים:

**"לאן יישלחו המעפילים המגיעים לצרפת מחר?
להאמבורג? מאלטה? אפריקה? קפריסין?"**

רק לאחר ימים רבים בהמתנה מורטת עצבים, שביתת רעב והפגנות, החליטה ממשלת בריטניה לשלוח את המעפילים לגרמניה [\[הכותרת בעיתון\]](#) "דבר" בתאריך 24.8.47 הייתה:

**"בדגלי ציון ובצלילי התקווה הפליגו
המעפילים להמבורג"**

בערב שבין ה- 8 ל- 9 בספטמבר הגיעה האונייה לחופי גרמניה. אלתרמן בדרכו המופלאה פרסם ביוס העצוב הזה את השיר "מהו חג לאומי?":

ומוסיף הוא: יום חג זהו יום מסוים
שהשחר בו קם כתמיד אדמוני,
ושלוש אניות נכנסות בו מים
אל מימי מסמנה של נמל גרמני.

זהו יום מסוים שידו ממחישה
את עקרון התביעה- המדינית בעדים.
זהו יום המראה כי אנגלים חמישה
יצטרכו לאחוז בכל איש ואישה
אם ירצו לקרעם ממדינת- היהודים.

("מהו חג לאומי?", נתן אלתרמן, 12.9.1947)

כי ישאל אותך מי:
מהו חג לאומי?-
אל תשהה. ספר קח
וקראת בו כך:

יום של חג לאומה זהו יום בו ניצב
חיל עמדה אחרונה במבחן העליון
ומראה כי הצר בה ישבור את שיניו...
זהו יום חג לאומה.
כך אומר המילון.

ומוסיף הוא: זהו יום בו אומה מתמלאת
אמונה בבניה
ובז לאויבה.
זהו יום אשר בו בעיניה רוטט
הניצוץ שמותר לקראו גאווה.

תוכן עניינים

היוס לפני

הידעת?

משולחננו

תמונת החודש

מגן אלכס יצחק לצי, "אזור הגאולוג".

היוס לפני

בתאריך 20 באוגוסט ציינו 60 שנה לפטירתו של [מייסד הפלמ"ח](#) ומפקדו הראשון, האלוף [יצחק שדה](#). לאורך הדרך רשק שדה רשימות ארוכות על המתרחש סביבו. לא היה תחום שלא התייחס אליו: אומנות, צינות, רוח הפיקוד ואסטרטגיית לחימה. דמותו המורכבת וראייתו המקורית באו לידי ביטוי ברשימותיו אשר חתם עליהם בשם י. נודד. באחד ממכתביו תיאר את תפקידו של המפקד בפלמ"ח וייחודו:

הידעת?

חוץ ממלחמות, יש גם שיבולים – הפלמ"ח בשנות קיומו הקיס 33 קיבוצים, והראשון מביניהם הוא קיבוץ בית קשת שהוקם ב-15.8.44. הקיבוץ הוקם בידי קבוצה של בוגרי "כדורי" ובוגרי תנועת המחנות העולים. בין חברי הקיבוץ היה עלי בן צבי, בנו של נשיא המדינה הראשון. חודש לאחר הקמת הקיבוץ כתב להוריו:

"שלום לכם יקרי"

13.9.1944

...והנה עוזרים שוב מן ההם אל הול. לה"י יום יום. עבדו רבה מחכה לנו בימים הקרובים ב"ח. קציר ויבול המזרי. צילעל וביאות קיץ... לבאות אפס חים וטיפול בלניין קרקע... את האיוצ שלנו (הכבדריסטים) עם המברים מהמחנות העולים אפסר לסכם כחוליה. בפרט מוצאות המזרח. מצב הרוח בצדק כלל טוב והאווירה נעימה מאד... מראה המקום משתנה מיום ליום. יש כבר סככה לעצאות. שתי עצילות לקבלנו מתוך מיגור ומת יוסף. יש השול ובלוצ ימים מספר תפיה לאיבת חים. יש מכות תפיה בסנצירייה כבר עולים נעלים וכה מתקצמים לאט לאט...."

בתאריך 16.3.1948 נהרג עלי בן צבי על הגנת הקיבוץ יחד עם 6 מחבריו. עלי הובא למנוחת עולמים בבית העלמין בבית קשת ביוס בו נקבע מועד חתונתו. פנינה גרי חברתו ולימים אשת תיאטרון ביימה את ההצגה "ספור אהבה ארץ ישראל" המבוססת על סיפורם של עלי ושלה.

עוד על חייו של עלי ראה [באתר הפלמ"ח](#)

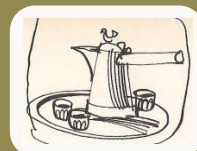
תוכן עניינים

היוס לפני

הידעת?

משולחנו

תמונת החודש

משולחננו

צולם ע"י יעקב שנקמן

בתאריך 15.7.12 התארחו בבית הפלמ"ח אנשי הסגל של בה"ד 1 במסגרת יום עיון אשר עסק בדילמות פיקודיות בעקבות דמותו של פילון פרידמן אשר נפל בקרב נבי יטע.

בדיון מאלף בהנחייתה של אילנה דיין, ומשתתפי הפאנל: מפקד הבה"ד אל"ס ערן ניב, הפרשן הצבאי רון בן ישי, האל"ס והפסיכולוג ד"ר ראובן גל והרב בני לאו, נדונו סוגיות חשובות המעסיקות עד היום מפקדים צעירים.

ולמתעניינים, מומלץ להיכנס [לאתר של פילון פרידמן](#) שנבנה על ידי בני משפחתו שהיו אמונים גם על יום העיון.

בטי"ו באב תגגנו את יום האהבה. פלמ"חניקים, חברי דור ההמשך, חובבי שירה ופלמ"ח וכמובן צוות בית הפלמ"ח, התקבצו ביחד באולם "מלווי השיירות" ושרו שירי אהבה ויק בהנחייתו של אפי נצר.

זיוה ואימגר ארבל מהפצוצי הלשלי, "אזכר הגאון".

אביטל ואינה מהפצוצי הלשלי, "אזכר הגאון".

תוכן עניינים

היוס לפני

הידעת?

משולחננו

תמונת החודש

תוכן עניינים

היוק לפני

הידעת?

משולחננו

תמונת החודש

משולחננו

ואס כבר עסקנו בשירה ויס... נגלה
לכס משהו על השיר "סמרה הופ"

הפזמון המוכר "סמרה הופ" הושר
על ידי הפלמ"חניקים בגרסאות
רבות כאשר הדבר הקבוע היחיד הוא
הפזמון סמרה הופ הופ הופ!! (אפילו
ניתן לשיר כך את המנון הפלמ"ח)
השיר כמו שירים אחרים רבים, הגיע
מלחן עממי רוסי שהושר על
הספינות ברוסיה ומשם התגלגל
לחבר'ה מהפלי"ס - למסעות,
בהכשרות וסביב המדורה. ולמי
שתהה מי זו האלמונית סמרה?

או מה זה? מסתבר שזוהי אינה קללה (כפי שהוצע בספר "משפחת הפלמ"ח") - אלא על פי
[הבלוג של פרופ' דוד אסף](#), זוהי עיר גדולה ברוסיה (המונה היוק יותר ממילון תושבים)
שנקראה סמרה עד 1935. אז, החליפו את שמה לקויבשב. השיר הרוסי הוחלף במילים
עבריות ומשוק מה סמרה נותרה על כנה.

המאבק על עתידו של המוזיאון וצוות המדריכים לא תם, אבל בִּנְתִּים רצינו להגיד
תודה לשייקה גביש שעסוק בעניין ללא הרף ומלמד אותנו שיעור חשוב על אופטימיות
ומלחמות... (גם כשמדובר במינוף).
ושיר קטן שנקדיש לשייקה שחוגג החודש יום הולדת 87 (מזל טוב!)

הפלמ"חניק מחפש את המחר / חיים חפר

הוא מחפש את המחר,
והוא ימצא אותו לבטח!
מן המשלט, מן המדבר,
הוא עוד יבוא, יבוא לפתע!
כי הוא חותר אליו בלי הרף,
למענו לוטש הוא חרב!
על כן, בטרם ליל עבר -
הוא מחפש את המחר.

הנה הערב כבר ירד על המדבר,
אבל אנחנו נספר עד כלות הליל,
איך הפלמחניק מחפש את המחר,
איך הפלמחניק למחר נושא עיניים.
בזה היום הולך הוא בעשן ואש,
והוא זוכר את הקרבות אשר עבר,
אבל עם ערב, טרם קרב שוב יתחדש -
תמיד, תמיד הוא מחפש את המחר.

משולחננו

ובכן, נקומה ונצאה לחפש -
היש מחר, רעי, מתחת לשמים,
האם נראה אותו, כמו את עמוד האש
אשר הלך עם הפלמ"ח יומם וליל!

-כי המחר, אחים, צריך להיות חזק,
לבל מחוץ, לבל מבית ימוגר!
על המחר, אחים, נטוש המאבק!
והפלמחניק מחפש את המחר!

הוא מחפש...

הנה אחד את המחר רואה רק כך -
והשני את המחר רואה אחרת,
והשלישי, שמטבעו הוא מסובך,
את המחר רואה הוא בדרגה וחרב...

כך כל אחד פה מחפש, שמא ימצא
מחר זוהר, אשר כשמש עוד יואר,
על כן נקום, רעי, ונטכס עצה,
איך הפלמחניק יחפש את המחר.

הוא יחפש את המחר...

תמונת החודש

במהלך הפעולה בלילה שבין 27-28 ביולי 1948 נאצק מגבצ גייס אלר נקרא אל סמ 3 האיטיבול
להלגלבל זל (איטיבול גלגל, יפגל ו"סרגי" הרי הול נחוס לריג מפקד איטיבול הנגד) המגבצ
נולד לפגליה הדיקל סעג באמצול כיולל של נקובול אסטרגילג ביניק: כיס פלוגיל ולידילק אל
מנליה. חלק מילדילק נכולל אך זסופול אל זבר המגבצ נכולל... בין הלחמיס ליזאל למגבצ
הלגלגל כילג מליטג יפגל, כולל אל טרגל הילן הנלי וברללן ה"כילג זבורה הוללן בליקובול
לל גנזי. זגלונל: הכילג זגלור מלל בקיבול גל לפני היזילגל לפלוגיל.

תוכן עניינים

היוק לפני

הידעת?

משולחננו

תמונת החודש

